చలం 'అరుణ'లో అరుణ

- జలంధర

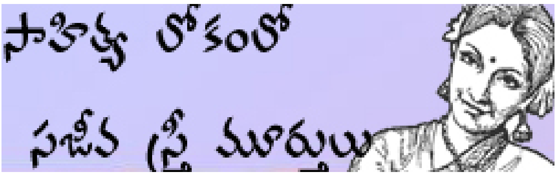

నెలనెలా ఒక స్త్రీ పాత్ర వ్యక్తిత్వ విశ్లేషణ

మనిషిలో నిజాయితీతో కూడిన ఊహ, దాన్నిబట్టి జీవించడం - ఈ రెండు సౌందర్యానుభూతులక్రియా ప్రేరణే అరుణ.

"నీతో ఒక రహస్యం చెపుతాను. నేనింత వరకూ ఎవరినీ ప్రేమించలేదు. నీ హృదయంలో గొప్ప ప్రేమ ఉంది. ప్రేమించాలనే ఆశ అపారం..... అందువల్లే ఇవన్నీ... కానీ, నా ఆదర్శమే అతి ఉన్నతం.... నా పురుషుడు ఇక్కడే నాకలల్లో బ్రతుకుతున్నాడు. నిరంతరం నాకేసి చేతులు చాస్తూ... ఈ మనుష్యుల్ని చూస్తే వాళ్ళ లోపాలు, దేహాలోపాలు, గుణ లోపాలూ అన్నీ కనపడతాయి. నేను మోహించి తన చేతుల్లో చిక్కాననుకున్న మొగవాడు ఆశ్చర్యపడతాడు నా నవ్వు చూసి, నాకు మనుష్యుల్లో ఒకరికీ ఒకరికీ భేదం నశించింది. అందరూ ఒకటే. ఏం చేస్తారు పాపం?! అంతకన్నా చేత కాదు. మనుషత్వం అతిక్రమించాలని ప్రయత్నిస్తాడు 'నీ బోటి వాళ్ళు: కానీ పాపం చేతకాదు. శరీరం ఒక్కటే ప్రేమ సాధనము..." సునో ముసాఫిర్ భాజిత్ ఢంకా.....

అంటూ అక్షర అక్షరంలో రక్తారుణ వాంఛావిస్ఫోటకాల్ని ఇమిడ్చి విసురు పుచ్చుకుని వాంఛా, భ్రాంతీ, సౌకుమార్యం, సౌందర్యం, నిశ్చలత, ఆరాధన, స్పందన వీటిని లౌక్యం కోసం బలి పెట్టే ప్రపంచంలోకి విసిరి కొడుతుంది.దాదాపు ఆరుగురు పురుషుల చేత ఒకేసారి వాంఛింపబడి ప్రేమించబడి ఆరాధించబడిన అరుణ.

ఈమె మహారచయిత చలంగారి సృష్టి. సంప్రదాయపు సాహిత్యపు రెల్లు ముడతల మధ్య విరిసిన అగ్నిపుష్పం....

స్త్రీ అంటే ఆరాధనా, వాంఛా, గౌరవం, సానుభూతి, ఆమె శక్తి పట్ల అచ్చరువు, ఆమె ఇవ్వగలిగిన ఆధ్యాత్మిక తన్మయత్వం పట్ల నమ్మకం ఉన్న చలం అరుణను బహుశ ఏ ఒక్క స్త్రీ మూర్తిలోనూ దర్శించి ఉండరు. స్పందించి, ప్రేమించగలిగిన స్త్రీలో వాంఛ, జ్ఞానం, ప్రస్ఫుటమైౖ స్వతంత్రత ఊపిరి పీల్చుకుని, కట్టుబాట్లను, భవబంధాలను త్రోసిరాజన్నప్పుడు అనేకానేక స్త్రీ మూర్తులతో అరుణ ఛాయ దర్శనమిచ్చి ఉంటుంది చలంగారికి. ఆమె వారి ఊహకు ఛాయారూపం కాదు. వారి వాంఛాభావనలకు అక్షర రూపం కాదు. ఆమె కడిమి కాదు. కమనీయ కావ్యం; చలం దర్శించిన స్త్రీత్వపు ప్రతీక.

చలంగారు సామాజిక విప్లవాలకు ప్రతిరూపమైన స్త్రీలను సృష్టించి, ఆమెలో స్థంభనకు, మూగదనానికి, క్రోధ లోహ మోహ మదమాత్సర్యాలకు పాతివ్రత్యపు చీరకడితే చాలు, భరించి, గౌరవించగల నీచ సంఘాన్ని నిలదీసి ప్రశ్నించారు. వీణను విరిచి సంగీతం వెతికే వికృత మానవుడా? స్పందిస్తే కానీ సంగీతం వినలేవోయి అని 'గీతాంజలి' చెప్పిన చలంను సంఘం గర్హించింది, అవమానించింది, బాధపెట్టింది.

ఎవరూ స్త్రీ యొక్క Self alienation problem గురించి ఆలోచించనప్పుడు, ఆమెను, దాన్ని విధించిన సంఘం మనస్థత్వంలో తెగిన నాడీ సముదాయ పీటముడిని వేలుపెట్టి గుర్తించిన చలంను భరిచలేదు సంఘం ఆనాడు. కొంతమంది ఈనాడు కూడా భరించలేకపోవచ్చు. కారణం, చలం ఇష్టం లేక కాదు. అర్థంకాక.

తనలో తను. ఇందులో మీ మమైక్యత ఉంది. తనకైతను.... తను వేరుగా అయి చూసే స్థితి. ఇతరుల కోసం తను.

ఈ మూడు పొరల అస్థిత్వంలో ఎవరు దేనికై బ్రతుకుతారు? ఎందుకు బ్రతుకుతారు? చలంగారు ఎప్పటికప్పుడు దాన్ని తేల్చి చెప్పినట్లు కాదు. ఆలోచిస్తూ చెప్పారు. అర్థం చేసుకోమని మనముందు అక్షరాల దివిటీలు వెలిగించారు. అరుణ.... అటువంటి వాంఛారుణ దీపం.

"సెక్స్ సంబంధాలలో సంఘపు నీచ బలవంతం కాకుండా స్వేచ్ఛ స్త్రీకి అవసరం అనే నినాదాన్ని తన రచనల్లో మొదటి నుంచీ చివరిదాకా ఉద్యమంగా ప్రచారం చేసిన చలం, కాల్పనిక వాదీ, సంస్కర్తా తప్ప అసత్యవాది కాదు. ఆయన సెక్స్‌ను సిద్ధాంతంగా చూశాడు కానీ, వ్యక్తి విశిష్టతలో భిన్నత్వాన్ని చూడలేదు -" అనే ఒకరకం వాదం ఉన్నది చలంగారి గురించి... కానీ చలంగారి సాహిత్యంలో సెక్స్, స్వేచ్ఛ ఎంత ముఖ్యమన్నది ఉపరితలంపై కనబడే ఉరవడి కానీ, జీవన వాహినిలో ప్రతి సుడిగుండం అల, అశాశ్వతత్వం ఈ ఉపరితలపు ఉద్వేగాలకు కారణం.

తన రాగద్వేషాలు, అసూయలు, స్వార్థం, నీచత్వం స్త్రీని వస్తువుగా, వాంఛా ఉపకరణగా, సృష్టిసాధనగా, బానిసగా, తన ఉద్వేగ దుఃఖంలో ద్వేషాలను ఆర్థిక అసమానత్వాలను అంగీకరించి, ప్రతిబింబించే ఒక నిశ్శబ్ద దర్పణంగా మాత్రం సంఘం భావించినప్పుడు చలం అక్షర బాణాలు సంధించారు. ముందు స్త్రీని విజ్ఞానవంతురాల్ని చేసి, సంఘం విధించిన ఇనుపకట్టడాల్లో ఇమడలేని విభిన్నాకృతుల్లో స్త్రీత్వాన్ని ఆమెలో నెచ్చెలిని, తల్లిని, ఆప్యాయతా వల్లరిని, శృంగార యామినిని దర్శించారు.

"అదెన్ని తప్పులు చేసినా ఫరవాలేదు. చూశామా కళ్ళతో అని సర్దిపెట్టుకుని సంసార పక్షంగా అరుణను కాపరం అనే ఆవిరి గిన్నెలో పెట్టి మూత పెట్టుకుని బ్రతకాలనే అరుణ భర్త జయరావుకు, కొన్ని నెలల్లో చచ్చిపోతాడని తెలిసి అతణ్ణి బ్రతుకున్నంతకాలం సుఖంగా ఉంచాలని మానవత్వంతో ఆలోచించిన అరుణకు మధ్య నిలబడ్డ సాంప్రదాయాల సంఘం అమానుషతాలి సహిస్తుంది కాని ఆడదానిల మానవత్వాన్ని భరించలేదు. అరుణలోని ఔన్నత్యం ఆమె పురుసుడై ఉండే ఒక మహావ్యక్తిగా చిత్రీకరించబడే వాడేమో అరుణలోని ఔన్నత్యం ఆమె పురుషుడై ఉండే ఒక మహావ్యక్తిగా చిత్రీకరించబడే వాడేమో కానీ స్త్రీ అవడంతో ఆమె ఇల్లాలు, భార్య, మంచి కోడలు కానీ "స్నేహవల్లరి" అవడమేమిటని కోప్పడుతుంది సంఘం.

చలం అరుణను సృష్టించినప్పుడు అందర్నీ అరుణలా బ్రతకమనలేదు కానీ, అరుణలోని అంతర్మథనం నుంచి సమాన ఆలోచనా సంస్కారం చేద్దామని ప్రయత్నించారు.

ఇంత స్వతంత్ర్యం కలిగిన ఈ ఇరవైయ్యవ శతాబ్దిలో ఉమెన్స్ లిబ్ అలజడిలో ఇంకా చలం అవసరం ఉందంటారా? అని ప్రశ్నించినవచ్చు దానికి నిజమైన జవాబు ఇవ్వాలంటే "అసలు ఇప్పుడే ఉంది".చలాన్ని తిట్టడానికి కొన్ని రోజులు, చలాన్ని చూసి భయపడటానికి మరికొన్ని రోజులు, చలంలో ఏం లేదు అంతా ఉత్తుత్తది అని వీబూది పెట్టుకోడానికి కొన్ని రోజులూ - వీటన్నింటికీ స్త్రీ కేవలం ప్రేక్షకురాలే. ఈనాటి స్త్రీ కొన్ని ఏళ్ళకన్నా స్వతంత్రురాలు - నిజమే కానీ, ఎవరో ఇచ్చే "గ్రాంటు"తో స్వతంత్రంగా బ్రతికే స్తీకి,తనకుఏంకావాలో తెలియదు. జ్ఞానం, స్వతంత్ర్యం ఒకరు పెట్టే భిక్షకాదు. ఏ పురుషుడి ఆలోచనో, ఏ కట్టుబాటో స్త్రీత్వపు విశ్వరూపాన్ని ఆపే పరిధి లేనప్పుడు ఆమె ఆమెగా ఆలోచిస్తుంది, నడుచుకుంటుంది. అదుగో అరుణ దానికి ప్రతీక. అరుణలో వాంఛల అల్లరిని కాక దాని వెనకాల దాక్కున్న అరుణావల్లరిని దర్శించండి - స్త్రీ అంటే అర్థమౌవుతుంది. ఆమె సంసారమనే ఒక భయంకర వలయంలోకి మళ్ళీ వెళ్ళలేక స్వతంత్ర్యంలోకి పారిపోతూ

సాహిత్య లోకంలో సజీవ స్త్రీమూర్తులు

"నా అధికార దేవతలు, నా అదృష్ట దేవతలు నా భవిష్యత్తు నిశ్చయించేశారు. నాకేముంది ఈ శరీరం కాక? ధనమా? గాదమా? దేనితో ఈ లోకాన్ని నాదిగా ఆకర్షించుకోగలను? నా సౌందర్యం ఒకటే నాకు దేవతలు ఇచ్చిన వరం. ఆ వరాన్ని ఉపయోగించినప్పుడల్లా లోకం నన్ను కరిచింది కానీ, ఈ అంధకారంలో ఆకాశం కొంచెం తెరుచుకుంది. కొత్త ఆనందానికి కొత్త ద్వారం కొంచెం తెరిచారు, ప్రయత్నిస్తాను. ఈ శరీరాన్ని, ఈ మొద్దును భారాన్ని అతిక్రమించి ఎగరడానికి చూస్తాను. నేనేం చెప్పలేను -" అని మరొక విస్తృత పరిధిలోకి ఎగిరిపోతుంది అరుణ.

అరుణ మనకు ఒక ఆదర్శం కాదు. ఒక ఆలోచనా సంవిధానం - అరుణలా బ్రతకమనా? అని చలంగారిని కోప్పడి మన చిన్నతనాన్ని బయట పెట్టుకోవడం కన్నా అరుణ ద్వారా ఆయన విసిరిన ఆలోచనా బీజాలకు వనరు కల్పిస్తే అసలు స్త్రీత్వపు జ్ఞానానికి అర్థం తెలుసుకోవచ్చు.

"దేముడు ఏ నిమిషానో పెద్ద నవ్వు నవ్వితే అదే ఈ ప్రపంచం అయిందేమోననిపిస్తుంది. నీ నవ్వూ, నీ కథలూ నీ స్త్రీ స్వతంత్ర్య సమరమూ ఏమిటీ అంటే ఇదంతా నా చిన్న నవ్వు అంటాను -" అనే చలం వేదన తప్పు అనబడే ఆయన ఔదార్యం ఒకటే. స్త్రీత్వం ప్రదర్శించిన ప్రతి స్త్రీమూర్తిని గౌరవించి ఉన్నతురాలిగా చూడగలగడం, ఒకవేళ వారిలో తప్పులు, నైత్యాలు ఉన్నా అవి పరిస్థితి ప్రభావాలే అని క్షమించి ఆదరించగలగడం - చలం శృంగారాన్ని గౌరవించారు. హృదయ స్పందనతో స్వరం చేసి అనాహత భావం వినమన్నారు. అర్థంకాని జనం సెక్స్‌తో చలాన్ని ఐడెంటిఫై చేశారు. ఆయన చెప్పిన మహోన్నతమైన మానవత్వాన్ని గురించి కొంతకాలం ఆలోచించలేకపోయారు. చలాన్ని నేర్చుకోవడానికి ఒక కొత్త పాఠశాల, అందులో మహోన్నతులైన మానవత్వపు పూజారులు అధ్యాపకులుగా కావాలి.

అరుణను చాలా విచిత్రంగా రూపకల్పన చేశారు చలం.

స్త్రీలో ఆధారపడకుండా అనే గుణం స్త్రీ మీద పురుషాగ్రహాన్ని గుమ్మరింపచేస్తుంది. ఎంతో సంస్కారమున్న మొగవాడు తప్ప స్త్రీలో ఆ గుణాల్ని గౌరవించి, కాపాడుకోవాలనుకోడు, అరుణ దానికి ప్రతీక.

అరుణ చలనంలో ఒక అపారమైన నిశ్చల నిశ్శబ్దత ఉన్నది. అది వినేశక్తి ఈ జనానికి లేదు. ఈ పశువు, ఈ పురుషుడు దేవతని, కిన్నెరని, కోయును, తనకి వండి, తన కాళ్ళు కడిగి, తలంటి పోసి తన మీదకు మళ్ళితే మళ్ళీ తాను నవ్వెందాక ఏడుస్తూ కాచుకుని కూచోమంటాడు. దాన్నే పాతివ్రత్యమూ ప్రేమా అంటాడు.

ఇక్కడ మనం అర్థం చేసుకోవలసింది అరుణనా? అంటే కాదేమో... చలం స్త్రీ భావన, ఔన్నత్యం వల్లనే అసాధారణమైన సౌందర్యాలను, ఔన్నత్యాలను, ప్రజ్ఞలను పోగొట్టుకుంటున్న మూర్ఖపు సంఘం - అని చెప్పారు.

"శాస్త్రాలు ఖండించే కావ్యాలు మనుష్యులు ఖండిస్తారు. కానీ స్వార్థపరత్వం, చిన్న మాటల వలన, పనుల వలన ఇతరుల్ని వంచించడం, సగం అబద్దాలు, కపటం - ఇటువంటివి లోపాలుగా గుర్తించగల నైతికాభివృద్ధి రాలేదు ప్రజలకు -" అని జాలి పడ్డ చలంను సంఘం అర్థం చేసుకోవాలంటే ఎంత సున్నితమైన సంస్కారం కావాలి?

"తాత్కాలికంగా సంబంధాలు కలిగితే సంఘం సహిస్తుంది, హర్షిస్తుంది. అదే గాఢమై, అసత్యాన్ని, మోహాన్ని కాల్చగలిగినంత నిర్మలమైందా, సంఘం శిక్షించి బలి తీసుకుంటుంది. అందుకేనేమో అరుణ చుట్టూ పలాయన వాదులు చేరి, ఆమెను 'భర్త' అన్న వ్యక్తి కనబడగానే లౌక్యంగా ఆలోచించడం ప్రారంభిస్తారు.

'స్త్రీలో జడత్వం బానిసత్వం తలుచుకుంటే స్త్రీ హృదయమే ఒదులుకుంటుందని భయం వేస్తోంది' అన్న చలం హృదయం గలిగిన స్త్రీ అరుణ చేత " ఛీ! ఏం మొనగాళ్ళు... అని విసుక్కుంటూ" సుందరమైన కర్తలలో ఏ తాళం ఏం రాగం అని ఎందుకు అడుగుతావు? అనుభవించడం చేతకాక. (ఈ అందమైన అనుభవాన్ని తప్పుచేస్తున్నానేమో అన్న భావనగా మార్చుకునే శక్తి మనకు ఉందేమో!) ఇది వరకు ఏమైపోయావు? ఇంక ఏమవుతావు! ఎందుకు నీకే ప్రశ్నలన్నీ.... వెన్నెల్లో కూర్చుని చంద్రుడు

అస్తమిస్తాడే మళ్ళీ ఉదయిస్తాడా అని ఏడ్చే దౌర్భాగ్యుణ్ణి నిన్ను చూశాను కానీ చంద్రుడు ఎంత సేపు వెలుగుతాడు... వెలిగితే నిద్రపోతావు. అట్లాగే నిలిస్తే ఈ సౌందర్యం భరించగలవా నాయనా!" అని అరుణ గొప్ప వేదాంత సత్యం బోధపరుస్తుంది.

అరుణ సౌందర్యం చాలా అద్భుతం. అది కను ముక్కు తీరు ఉన్న ఒక శిల్ప దర్శనం కాదు. వ్యక్తిత్వ వాంఛా స్పర్శతో పులకించిన ఒక సజీవ సౌందర్యరూపిణి ఆమె.

చలంగారు ఒక చోట అన్నట్లు "అర్ధరాత్రి నీరసవు నరాల బాధకి ఉపశాంతి నిచ్చే మరకాదు. అలంకరించి షోకుగా చూసుకునే బొమ్మ కాదు. కమీటలకి ప్రవేశాన్నిచ్చే ద్వారం కాదు స్త్రీల సభల్లో, పురుషుల ఉపన్యాసాలు చదివి, కీర్తి తెచ్చుకుని, భర్తకి ఉపకరించే సాధనం కాదు. పురుషుడు ఎలాగైనా స్త్రీలోని ఆకర్షణల చంచలత్వంనుంచి ఆధారపడే సాధారణ గృహిణి కింద మార్చాలని చూస్తాడు. సుఖంకోసం సఫల మనోరథుడౌతాడు. ఆకర్షణ పోగొట్టుకున్నదని నిందించి త్యజిస్తాడు" - కానీ వాటిన్నింటికీ అతీతమైన వ్యక్తి అరుణ. ఆమె కళ్ళు ఎవరి వంకా చూడవు సాధారణంగా చూసిందా ఇంక ఆ కళ్ళ లోతేమిటో తెలుసుకున్న దాకా వదలకూడదని - ఇంక విముక్తి లేదు యువకులకు జలగండమే. ఆమె నవ్వులో ఒక ప్రత్యేకత, ప్రక్షాళన ఉంది. ప్రపంచం కోసం అతికించుకునే చిరునవ్వు కాదు. గంటల గంటల మోస్తరు నవ్వు. సహారాలో ఒంటెల మెళ్ళు గార్డెన్ ఆఫ్ అల్లా సినిమాలో విన్న గంటల చప్పుడు, ఒకసారి విన్న తరువాత ఇంక జీవితంలో శాంతి సంపూర్ణంగా నశించిందని స్పష్టంగా తెలియజేసే నవ్వు.ఏనాడూ తలరేగినట్లుగానీ, అలిసినట్లుగానీ కనిపించదు అరుణ. అంత దూరంనుంచి వచ్చినా పాదాల మీద జీరాడే పట్టంచునుంచి, తలపైన నిగనిగలాడే జుట్టు పాపిడి వరకు అప్పుడే అలంకరించుకున్నట్లుండే అందం అది.

జీవితమంతా ముళ్ళలోంచి, దుమ్ములోంచి, ద్వేషాల్లోనించి, నిందల్లోనించి, అపనిందల్లోనించి అంత నిర్మలంగా నడిచి శుభ్రంగా, పవిత్రంగా ఉండే వారు అరుదు. తామరాకు మీద నీటి బొట్టు, ఆకుల్లోనించి కిందకి జారే వెన్నెల రేఖ నడిచిన చోటల్లా హృదయాలమీద, అడుగులు పెడుతూ వెళుతోందంటే ఒక వింతా"

ప్రేమికుడు, కవి, సగటు మనిషి - ఈ ముగ్గురూ మూడు పేటల అల్లికగా రచయిత మనకు స్వగతాలతో దర్శనమిస్తారు. వీటన్నింటి మధ్యా సుందరమైన దృశ్యరేఖలాంటి అరుణ.

"ఎందుకు వచ్చిందీ నానించి ఏం కావాలి? మళ్ళీ జీవితం ఆమెకు గాయం చేసిందా? లేక ప్రణయమార్గంలో సోపానమా నేను ఈ రాత్రికిరాత్రికి?

"తీవ్రమైన వాంఛ నా కళ్ళకు పొరలు కప్పక పోవడం చేత ఆమె అందాన్ని చాలా స్పష్టంగా చూడగలుగుతున్నాను -"

"ఆ నవ్వు కోసం ఏం చెయ్యకుండా ఉండగలం? పూర్వపు మోహమంతా చల్లబడి గడ్డ కడితే మాత్రము -"

"ఎంతకాలం గడిచినా, ఒక్కసారి గొప్పగా ప్రేమించిన స్త్రీ ఇంకోసారి మోహధనంలో చూడగానే జెలసీ తలెత్తక మానదు...."

"ఆమె జీవితమే అంత. ఎప్పుడూ శాంతి, శాంతి అని శాంతి మీద కోర్కెకానీ, శాంతిని ఒక నిమిషం భరించలేదు. ఉత్తేజం కోసం శాపం పొంది పుట్టింది."

"ఇద్దరమూ అట్లా నుంచున్నాము. ఒకర్ని ఒకరం ఒదలలేక, ఏంకావాలో పూర్తిగా తెలియక, తెలిస్తే ఒకరికొకరం సంకెళ్ళ మౌతామన్న భయంతో కామంతో పరుపులమీద మండిపోవడం కన్నా ఎంత మధురాలు అట్లాంటి నిమిషాలు? (చలాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే ఈ వాక్యం చాలేమో, మన మనస్సుకు దుర్భరమైన అసత్యమైన సాంఘిక పరదాలు లేకపోతే)

"మన 'ఇన్స్టింక్స్' చేసే హడావిడి బైటకి కనబడకుండా ప్రయత్నించడమేగా నాగరికతకు ప్రథమ లక్షణం."

"చాలా సంస్కారం ఉన్న మనుష్యులే ఎంతో వివక్షతతో జీవితాన్ని చూడగల మేధావంతులే, మానవ స్వభావాన్ని స్టడీ చేసిన పండితులే - స్త్రీ వ్యామోహంతో కాలుజారినప్పటికీ కళ్ళు కనబడక, గొలుసు విప్పే వాడి చెయ్యి కరిచే కుక్కల్లాగా ప్రవర్తిస్తారు."

"ఎవరో కొందరు తిండిలేక మాడుతున్నారనే అంతర్ద్యాన ఉంటే కానీ వాళ్ళకి లేక మనకి ఉన్నాయికదా అని చూసుకుంటే గానీ ఆనందించలేముగావును.... ఏ కాస్తలోపం ఎప్పుడు కలుగుతుందోనని ఎంత ఎక్కువగా తయారు చేస్తారు... కూడబెట్టుకుంటారు? స్త్రీని అంతే ధనాన్ని అంతే, భోజనాన్ని అంతే..."

"అతన్ని, అతని పునుగు పరిమళాన్ని, ఠీవిని, భాషను గంభీరాన్ని అన్నింటినీ తాగుతున్నట్లున్నాయి ఆమె కన్నెత్తి చూడకపోతే విరాగం, చూస్తే రాగం చాలా వైరాగ్యాలు ఇంతే."

"విలువల్ని మనసే కల్పిస్తుంది. మనకి కావాలని కోరిక పుట్టిందాకా ఎంత విలువైన పదార్థమైతేనేం మనకేం గొప్ప?!

"స్త్రీల విషయంలో అనుభవం - కొన్ని హక్కుల్ని ఆజన్మాంతపు హక్కుల్ని ఇస్తుంది పురుషుడికి."

"ఏం మాట్లాడవేం? ఏం లోపం చేశాను నీకు?" అరుణ భర్త జయరావు ప్రశ్న.

"ఆ మాటే ఈ కాలంలో ఎంతమంది స్త్రీలు అనాథలు, అమాయకుల్ని అడుగుతున్నారు? ఏం లోపమా! కులగురువే దేవతలే భూమే మారుతూ ఉంటే స్త్రీని మాత్రం జీవనం తీసి శిలని చేసి దాచాలని చూసే మూర్ఖపు లోకం. వాళ్ళ చిగురింపచేసే వసంతోత్సవం లోక కల్యాణంగా కరుగుతూ ఉంటే, తలుపులు బిగించి స్త్రీని నా మొహం చూడు అని కులుకుతూ ఎదురుగా నిలుచున్న లోపం.

కళ్ళు భ్రమింప చేసే సౌందర్యం కావాలి జయరావుకి కానీ, సౌందర్యం వెంటనడిచే బాధ్యతలు అఖ్ఖర్లేదు అంగీకరించే ఉదారతా లేదు.

పద్మం కావాలి. దుమ్ములో జారవిడుస్తాము, తొందరలో రేకుల్ని చీలుస్తాము. అయ్యో ఎంత గతిపట్టిందని కనికరించి ఎవరన్నా రేకుల్ని పోగుచేస్తే అపనిందలు సాగిస్తాము.

అరుణ అత్తగారు ఆమెను శిక్షించాలనే ఆశపడుతుంది. కానీ మొగవాడు - కొడుకు - అరుణ గ్లామరుకు దాసుడు. ఏం చేసినా, అరుణ తను ముందే వ్యభిచరించినా వియోగాన్ని భరించలేక అమర్యాద పడలేక, తాను చూడలేదని నమ్మడానికి సంసిద్ధుడైన మగవాడు.

"కులం నిర్ధారించిన నా కులాభిమతం, మతం లేదనే నా వింతాభిమానం స్త్రీ స్వేచ్ఛకోసం పోట్లాడే పురుష అహంకారం జెలసీ చచ్చాయనుకున్నా ఆ ముళ్ళ మొక్కలన్నీ మోళ్ళన్నీ చిగుర్చాయి. ఆ రాత్రి ప్రవహించిన కుళ్ళులో ఎంత సంస్కారపు పొరను కూడా బాధ్యత వహించాలన్న భయం చింపేసి లోపలి మనిషిని బయట పడేస్తుంది.

జయరావును జస్ట్ నాలుగు దెబ్బలుకొట్టినప్పుడు"ఆ సభలో దుశ్శాసనుణ్ణి చంపి ఉంటే ద్రౌపదికివొచ్చే సంతుష్టి కనబడింది ఆమె కళ్ళలో కొద్దిగా."

ఆమె "భర్త జయరావు" అనగానే, ఆ `భర్త` అనే పవిత్ర పదం అన్ని దౌర్జన్యాలను, అపహాస్యాలనూ, క్రౌర్యాలనూ కడిగి, వేరే మంత్రాక్షరంలా, ఆ మాట ముందు ఇష్టాలు, ధర్మాలు, హృదయాలు, స్వేచ్ఛలూ, ప్రేమలు, పాపాలు - అన్నీ తలలు ఒంచి తప్పుకోవలసిందే

"అదే మొగవాళ్ళకీ మొగాళ్ళకీ ఉండే కన్వెక్షన్. అదే ఫెయిర్ ప్లే. ఆ ప్లేలో ఆడది చేరదు. అన్నీ మొగవాళ్ళ క్లబ్బులు."

ఈ మాటల్లో చలం తను చెప్పదలచుకున్నది చాలా చెప్పారు. అరుణ చుట్టూ అల్లుకున్న వాతావరణం గురించి, అరుణను అర్థం చేసుకోవల్సిన వాతావరణానికి మనని ఎదగనీయడానికి ఇవన్నీ అక్షరసోపాన పంక్తులు.

తనను ప్రేమించి ఆరాధించి సొంతం అనుకునే వ్యక్తినీ, అధికారం చెలాయించే వ్యక్తినీ ఒకేరకంగా చూడగలదు అరుణ. అన్నింటికన్నా తమాషా, ప్రతి వ్యక్తి ఆమె తనకే సొంతం అనుకునేటట్లు చెయ్యగలదు. అందుకే రచయిత ఇంట్లో, బీస్ట్, తురక ఫ్రెండ్, ఆమె భర్త, ఆమె జీవం చేసే దద్దోజనంలాంటి వ్యక్తీ అందరిలా సమావేశం అవగలిగారు.

ప్రేమ, అనుభూతి గుండె గుడిలోకి ఏ అర్చన టిక్కెట్టూ అఖ్ఖర్లేకుండా, అందమైన వెన్నెల, సుందరమైన భావనలా ఎప్పుడు ప్రవేశిస్తాయో తెలియని అతిథులు - వాటిని నిశ్శబ్దంగా ఆహ్వానించుకుని గౌరవించుకోగలిగిన వాడికి జీవితంలో ఏదో అనుభూతి - అది చెప్పుకోగలది కావచ్చు, కాకపోవచ్చు మిగులుతుందికానీ వాటిని భయంతో, స్వార్థంతో

కొలతలలో నొక్కి పడితే , అవి దొరకవు. చిక్కవు. మిగలవు. అనుభూతి శూన్యతలో బ్రతికేసి చచ్చిపోతాడు మనిషి.

మోహాకర్షణలకు, ప్రేమాభిమానులకు అరుణ ప్రతీక, ఆమె ప్రేమ ముందు, నీతి, కట్టుబాటు అసలు ఉన్నట్లే లెఖ్ఖచెయ్యదు. కానీ లద్దెపురుగులులాంటి స్పందనలేని ఆడవారితో స్టీలు జీవితాలు గడిపే సగటు మొగవాడు అరుణను క్షమించలేడు నమ్మలేడు. ఈ పురుషుడు దేవతలను, కిన్నెరను, కోయిలను తనకు వండి, తన వేళ్ళు కడిగి, తలంటి పోసి, తన మనసు మళ్ళితే తను మళ్ళీ నవ్విందాకా ఏడుస్తూ కూర్చోమంటాడు. దాన్ని పాతివ్రత్యం అంటాడు.

అందుకే "సునో ముసాఫిర్ భాజిత ఢంకా" అంటూ "నా రైలు ముందరే" అని నిశ్శబ్ధంగా నిష్క్రమిస్తుంది.

"అంతే - ఈ నాటికీ కనబడలేదు! ఏమైందో అదే సమస్య... చచ్చిపోయిందా?! కానీ, ఆత్మహత్య ఎప్పుడూ అపజయ చిహ్నామే... ఒప్పుకోము అరుణ జీవితానికీ, భర్తకూ భయపడ్డదని...

కానీ, అరుణ చచ్చిపోలేదు. నాకు తెలుసు, మబ్బుల్లో, చిన్నబిడ్డలు లేత మడమల మీద, కందిన ప్రియురాలి పెదవి మీద, రోజా పువ్వు రేకుల్లో, పద్యాల నడుమ, నశించలేదు.

'జీవితంలో ఈ దేహానికీ నా శృంగార భావాలకి ఎట్లా స్వర్గ ద్వారాలు తెరచిందో, అట్లానే నా ఆత్మకీ, నా ఆధ్యాత్మికత సందేహాలకీ ఎప్పుడో ఏ ఆశ్రమం నుంచో స్వర్గ ద్వారాలు తెరుస్తుందని నా నమ్మకం" అంటారు చలం అరుణ ముగింపులో. ఎంత ప్రేమించి , గౌరవించి అర్ధం చేసుకున్నారు స్త్రీ హృదయాన్ని! నా దేశంలో పుట్టిన మిమ్మల్ని చదివి అర్ధం చేసుకునే సంస్కారం, సున్నితత్వం, అవగాహన నా దేశ ప్రజల కిమ్మని మీరు తొంగి చూసిన ఆ "అతీత తత్వాన్ని" చేతులు జోడించి ప్రార్ధించడం కన్నా ఏం చెయ్యగలం మేము?!

మీ అమరత్వానికి ఒకటే కారణమేమో, స్త్రీత్వపు గంభీరత, కనుకొసల వాడి, వెదలులోని కెంజాయి, హృదయంలో బరువూ, మేధస్సులో మౌనంగా చెలరేగే ఉప్పెన దశదిశల రాపిడికీ ఒరిపిడికీ తట్టుకోలేని సున్నితత్వం అలసి కార్చే కన్నీరు, ఆవేదనను జాలిగా మార్చి హింసించే చేతిక్కూడా గాయం కాకూడదని ప్రార్ధించే ఔదార్యం, ప్రతి రక్తబిందువులతో వెలిగే అరుణారుణ వాంఛలు - ఇవన్నీ శాశ్వతమైనంత కాలం చలం శాశ్వతం... అరుణ సజీవ మూర్తి.

(వనిత మాసపత్రిక సెప్టెంబర్ 1990 సంచికనుంచీ పునర్ముద్రితం)